

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston asetukseksi tiettyjen maatalous- ja teollisuustuotteiden asetuksen (EU) N:o 952/2013 56 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen yhteisen tullitariffin tullien suspensiosta annetun asetuksen (EU) 2021/2278 muuttamisesta (*unionin autonomiset tullien suspendoinnit; maatalous- ja teollisuustuotteet*)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission tekemä ehdotus neuvoston asetukseksi tiettyjen maatalous- ja teollisuustuotteiden asetuksen (EU) N:o 952/2013 56 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen yhteisen tullitariffin tullien suspensiosta annetun asetuksen (EU) 2021/2278 muuttamisesta sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 1.12.2022

Valtiovarainministeri Annika Saarikko

Erityisasiantuntija Upi Talsi

EHDOTUS NEUVOSTON ASETUKSEKSI TIETTYJEN MAATALOUS- JA TEOLLISUUSTUOTTEIDEN ASETUKSEN (EU) N:o 952/2013 56 ARTIKLAN 2 KOHDAN C ALAKOHDASSA TARKOITETTUIJEN YHTEISEN TULLITARIFFIN TULLIEN SUSPENSIOSTA ANNETUN ASETUKSEN (EU) 2021/2278 MUUTTAMISESTA**1 Ehdotuksen tausta ja tavoitteet**

Euroopan komissio antoi 15.11.2022 ehdotuksen neuvoston asetukseksi tiettyjen maatalous- ja teollisuustuotteiden asetuksen (EU) N:o 952/2013 56 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen yhteisen tullitariffin tullien suspensiosta (keskeyttämisestä) annetun asetuksen (EU) 2021/2278 muuttamisesta (COM(2022) 644 final).

Ehdotus lähetetään perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti eduskunnalle kannanmuodostusta varten, koska kysymyksessä on Euroopan unionin toimivaltaan kuuluva asia, josta vero-asiana muutoin säädettäisiin lailla perustuslain 81 §:n nojalla.

Unionin tullisuspensiojärjestelmän tavoitteena on turvata jalostusteollisuudessa käytettävien unionin tullitariffin mukaan tullinalaisten raaka-aineiden saanti tullitta tai alennettuina tullein silloin, kun tuotanto unionissa on riittämätöntä tai olematonta. Asetus (EU) N:o 2021/2278 saataan ajan tasalle kuuden kuukauden välein unionin tuotannonalojen tarpeiden tyydyttämiseksi. Ehdotettuja muutoksia sovellettaisiin 1.1.2023 alkaen.

2 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Neuvoston asetuksella (EU) N:o 2021/2278 on suspendoitu osittain tai kokonaan eräät yhteisen tullitariffin tullit, jotta voidaan varmistaa tiettyjen sellaisten maatalous- ja teollisuustuotteiden riittävä ja jatkuva saatavuus, joita ei tuoteta riittävästi tai ollenkaan unionissa, ja välttää näitä tuotteita koskevat markkinahäiriöt.

Komissio on tullitaloustyöryhmän (The Economic Tariff Questions Group) avustamana tarkastellut 19.5.2022–14.7.2022 välisenä aikana kaikkia jäsenvaltioiden esittämiä pyyntöjä, jotka koskevat tullitariffin autonomisten tullien suspendoimista. Tullitaloustyöryhmässä on edustajia jokaisesta EU:n jäsenvaltiosta ja Turkista. Työryhmässä käsiteltiin hakemuksia 1.1.2023 voimaan tuleviksi autonomisiksi tullisuspensioiksi ja tariffikiintiöiksi. Tällä kierroksella oli jätetty 120 hakemusta uusiksi tullisuspensioiksi ja 61 muutosesitystä voimassa oleviin tullisuspensioihin.

Tarkastelun perusteella komissio katsoo, että on perusteltua suspendoida joidenkin sellaisten uusien tuotteiden tullit, joita ei tällä hetkellä luetella asetuksen liitteessä. Eräiden muiden tuotteiden osalta on tarpeen muuttaa tavarankuvausta ja luokittelua. Liitteestä ehdotetaan poistettavaksi tuotteet, joiden tullisuspension jatkaminen ei ole enää unionin taloudellisten etujen mukaista.

Tähän ehdotukseen sisältyvien kauppaa vapauttavien toimenpiteiden tarkoituksena on varmistaa, että unionin yhteisen tullitariffin väliaikainen keskeyttäminen toteutetaan Euroopan uni-

onista tehdyn sopimuksen (SEU) 21 artiklassa vahvistettujen unionin ulkoisen toiminnan periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti, ja että eri alojen unionin ulkoisen toiminnan sekä unionin ulkoisen toiminnan ja muiden unionin politiikkojen on oltava johdonmukaisia toisen kanssa. Sen vuoksi katsotaan olevan aiheellista jättää eräät Venäjältä ja Valko-Venäjältä peräisin olevat tuotteet tullialennuksen ulkopuolelle, jotta varmistetaan johdonmukaisuus niiden rajoittavien toimenpiteiden kanssa, joita unioni on toteuttanut näitä maita vastaan Venäjän Ukrainaa vastaan tekemän hyökkäyksen jälkeen.

Asianmukaisen tarjonnan varmistamiseksi ja vakavien häiriöiden välttämiseksi EU:n markkinoilla olisi kuitenkin tarpeen säilyttää tiettyjen Valko-Venäjältä ja Venäjältä peräisin olevien tuotteiden yhteisen tullitariffin tullisuspensio. Suomelle on merkityksellistä, että ydinreaktorien polttoainesauvojen autonominen tullisuspensio (CN koodi 8401 30 00 20) tulee jatkumaan.

Suomella ei ollut tällä kierroksella omia hakemuksia eikä muutosehdotuksia. Ehdotetut muutokset eivät ole antaneet aihetta huomautuksiin.

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Asetusta sovellettaisiin 1. päivästä tammikuuta 2023.

3 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteisiin

Ehdotettava asetusta perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 31 artiklaan, jonka mukaan neuvosto vahvistaa komission ehdotuksesta yhteisen tullitariffin tullit. Tämä tarkoittaa myös tullien muuttamista ja suspendointia. Sen vuoksi neuvoston asetusta on tässä tapauksessa asianmukainen toimintatapa. Asetus hyväksyttäisiin neuvostossa määräenemmistöllä.

Ehdotus kuuluu unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Sen vuoksi toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta. Ehdotuksen katsotaan olevan suhteellisuusperiaatteen mukainen, sillä toimenpiteet vastaavat tavoitteita, joilla pyritään yksinkertaistamaan ulkomaankaupan toimijoiden menettelyjä. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti asetuksessa ei ylitettäisi sitä, mikä on asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen. Toimenpiteet olisivat myös yksipuolisista tullisuspensioista ja autonomisista tariffikiintiöistä annetun komission tiedonannon (EUVL C 363, 13.12.2011, s. 6) mukaisia.

4 Ehdotuksen vaikutukset

Komissio ei ole tehnyt ehdotuksesta vaikutusten arviointia, koska se katsoo, että yhteisen tullitariffin autonomisten tullien suspension piiriin kuuluvien tuotteiden luetteloon ehdotetuilla muutoksilla ei odoteta olevan merkittäviä vaikutuksia.

Ehdotusluonnokseen liitetyn rahoitus selvityksen mukaan ehdotuksella ei ole rahoitusvaikutuksia menoihin, mutta sillä on rahoitusvaikutus tuloihin. Suspensioiden vuoksi tulleja jää kantomatta yhteensä noin 70 747 802 euroa vuodessa. Kielteinen vaikutus talousarvion perinteisiin omiin varoihin on 53 060 852 euroa vuodessa (eli 75 prosenttia kokonaismäärästä). Jäsenvaltiot saavat pitää 25 prosenttia tulleista kantopalkkiona. Suomen osalta taloudelliset vaikutukset määrittäisivät sen mukaan, kuinka paljon kyseistä tavaraa tuodaan maahan.

5 Ahvenanmaan toimivalta

Asia ei kuulu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

6 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat

Asian käsittely Euroopan unionin neuvostossa alkoi 16.11.2022 ehdotusluonnoksen pohjalta. Tavoitteena olisi neuvostossa hyväksyminen 14.–19.12.2022. Slovakia kyseenalaisti neuvoston tulliliittötyöryhmässä Venäjän ja Valko-Venäjän lähes täydellisen sulkemisen järjestelmän ulkopuolelle. Heidän mielestään ratkaisua pitäisi tarkastella uudelleen. Muut jäsenvaltiot eivät nähneet tarpeellisuutta ratkaisuun.

7 Ehdotuksen kansallinen käsittely

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Tullin kanssa ja koordinoitu EU5 jaoston (tullitekniset kysymykset) kirjallisessa menettelyssä, joka päättyi 24.11.2022.

8 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotus on hyväksyttävissä.